

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології, соціокультурних технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи психологічного тренінгу

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія

Затверджено рішенням Ради з якості факультету
іноземної філології та соціальних комунікацій

Протокол від 27 серпня 2019 р. № 1
Голова Ради з якості факультету
іноземної філології та соціальних комунікацій

_____ Баранова С.В.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Суми 2019 р.

**ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Розробник:

**Колісник Л.О., кандидат психологічних наук,
практичний психолог, старший викладач
кафедри психології, політології, соціокультурних
технологій**

Рецензування робочої програми навчальної дисципліни	протокол № 4 від 21 травня 2019 р. <small>Прізвище, ініціали, посада рецензента та/або дата і номер протоколу засідання експертної ради роботодавців</small>		
Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми «Психологія» <small>(назва освітньої програми)</small>	протокол від 6 червня 2019 р. № 12		
	Керівник РПГ (гарант освітньої програми)	_____ <small>(підпис)</small>	Іванова Т. В. <small>(прізвище, ініціали)</small>
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, політології, соціокультурних технологій <small>(назва кафедри)</small>	протокол від 2 вересня 2019 р. № 2		
	Завідувач кафедри	_____ <small>(підпис)</small>	Світайло Н.Д. <small>(прізвище, ініціали)</small>

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ (гаранта освітньої програми)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри

I СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Основи психологічного тренінгу
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології, соціокультурних технологій.
Розробник(и)	Колісник Людмила Олексіївна, кандидат психологічних наук, практичний психолог, старший викладач кафедри ППСТ.
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК України – 6 рівень; QF-LLL – 6 рівень; FQ-EHEA – перший цикл.
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом VI-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 64 години становить контактна робота з викладачем (32 години – лекції, 32 години – практична робота), 4 години – атестація, 8 годин – іспит, 74 години становить самостійна робота студента
Технологія навчання	Навчальна дисципліна реалізується в очній формі навчання
Мова(и) викладання	Українська мова
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми 053 «Психологія»
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з дисципліни «Загальна та експериментальна психологія», «Вступ до спеціальності»
Додаткові умови	Знання з дисципліни «Соціальна психологія»
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	
Мета викладання дисципліни є засвоєння студентами основних теоретичних підходів та відпрацювання навиків використання методів і методик сучасної практичної психології в цілях організації та проведення соціально-психологічного тренінгу.	

4. Зміст навчальної дисципліни

Програма курсу складається із 15 тем, які передбачають ознайомлення студентів з історію становлення та розвитку тренінгового методу, професійно термінологією, основними теоретичними моделями тренінгової взаємодії, психологічними особливостями тренінгової групи та феноменом групової динаміки психотерапевтичного процесу. Вивчення курсу надає можливість отримати навички практичного застосування методів групової тренінгової роботи у процесі розробки програми тренінгового заняття з подальшою її реалізацією та рефлексивним аналізом власної діяльності у ролі ведучого/ї тренінгової групи.

Тема 1. Історичні передумови виникнення СПТ.

Історія виникнення групового соціально-психологічного навчання і його переваги перед індивідуальним навчанням. Співвідношення понять «групове соціально-психологічне навчання» і «групова психотерапія». Різновиди тренінгових груп. «Групи зустрічей», «Т-групи», «групи соціально - психологічного тренінгу поведінки». Їх цілі, основні положення, принципи організації, загальні ознаки. Комунікативна компетентність і її компоненти.

Тема 2. Сфера впливу в соціально-психологічному тренінгу.

Умови зміни особистості учасника в процесі соціально - психологічного тренінгу. Чинники групового тренінгу: отримання і надання підтримки, саморозкриття, зворотний зв'язок. Саморозкриття: зміст, параметри і функції. Міжособистісний зворотний зв'язок і його різновиди. Конструктивний і деструктивний зворотний зв'язок. Модель співвідношення саморозкриття і зворотного зв'язку. Механізм (процеси інтеграції і дезінтеграції) зміни особистості в груповому тренінгу.

Тема 3. Типології груп соціально-психологічного тренінгу.

Тренінг психоаналітичної орієнтації. Тренінг біхевіористичної орієнтації. Тренінг когнітивістичної орієнтації. Тренінг гуманістичної орієнтації.

Тема 4. Основні методи соціально-психологічного тренінгу.

Метод дискусії. Біографічні, тематичні, інтерактивні дискусії: зміст, сфера застосування і відмітні ознаки. Ігровий метод. Відмітні особливості ігрової діяльності. Операційні і міжособистісна ігри. Різновиди ігрового методу. Ситуаційні ігри. Психодрама, її ключові поняття (спонтанність, ситуація, катарсис, інсайт) і елементи (сцена, протагоніст, ведучий, допоміжне «Я», публіка). Трансакційний аналіз, види трансакцій. Методи, засновані на невербальній активності: проектний малюнок, психогімнастика, методи тілесної і танцювальної терапії.

Тема 5. Техніки, які вживаються в СПТ.

Психокорекційна техніка. Техніка активного слухання. Техніка емпатичного приєднання до учасника СПТ. Техніка вербального і невербального спілкування психолога з групою в СПТ. Методи психодіагностики учасників СПТ.

Тема 6. Загальна характеристика групи тренінгу: структура і класифікація.

Склад тренінгових груп: якісний і кількісний аспекти. Вимоги до учасників: важливість процедури відбору. Гетерогенність і гомогенність групи тренінгу. Ролеві позиції в групі тренінгу. Соціальна і ігрова роль. Розширення ролевого репертуару як одне із завдань СПТ. Функція рішення задачі і функція надання підтримки. Групові норми в СПТ. Основні цілі введення правил роботи в тренінгу. Правила праці в гурті тренінгу. Варіанти санкцій за недотримання групових норм. Класифікація тренінгових груп. Критерії класифікації груп тренінгу. Взаємозв'язок між цілями групової роботи і видами тренінгових груп.

Тема 7. Динамічні процеси у групах СПТ.

Групова згуртованість і її роль в процесі тренінгової роботи. Основні чинники групової згуртованості в групі СПТ. Достойнства і недоліки згуртованої групи в умовах тренінгу. Керівник (ведучий) тренінгової групи. Характеристика особистості групового тренера. Основні вимоги до ведучого групи СПТ. Можливі ролі того, хто веде тренінгову групу. Функції керівника. Найбільш поширені помилки ведучого групи СПТ. Підготовка тренерів.

Тема 8. Групова динаміка і її роль у процесі тренінгової роботи.

Основні стадії розвитку тренінгової групи. Початкова стадія — псевдозгуртованість. Основні характеристики стадії псевдозгуртованості. Основні завдання тренера на початковій стадії. Перехідна стадія — конфлікт (чи криза). Особливості стадії конфлікту. Створення атмосфери довіри. Техніка роботи з «важкими» учасниками. Робоча стадія. Основні характеристики робочої стадії в розвитку тренінгової групи і завдання ведучого на цьому етапі. Стадія завершення — сепарації. Особливості стадії сепарації. Техніка роботи на стадії завершення тренінгу.

Тема 9: Тренер – ведучий тренінгової групи.

Завдання та функції тренера. Ролі ведучого групи. Види діяльності ведучого групи. Професійні вимоги до тренера. Робота тренерів у парі (ко-тренери). Професійна підготовка тренера.

Тема 10. Постановка цілей і формулювання завдань тренінгу.

Ввідна частина тренінгу, її структура, завдання і психотехніки. Самопрезентація тренера, введення правил тренінгової групи. Визначення потреб тренінгової групи. Поняття модуля і номера програми тренінгу. Етапи проведення номера. Зворотний зв'язок. Деролінг, шерінг і де-брифінг.

Тема 11. Проблематизація у тренінгу.

Поняття проблематизованості групи СПТ. Психотехніки, вживані для проблематизації групи. Оптимальна міра проблематизованості групи.

Тема 12. Експлікація у тренінгу.

Поняття експлікації в тренінгу і психотехнічні засоби для її реалізації. Однозначність змісту, що експліцірується для учасників групи. Психотехніки, вживані для формування зворотного зв'язку.

Тема 13. Види СПТ.

Поняття про «Мозковий штурм» Корпоративні тренінги. Поняття про коучінг. Ділові і організаційно - розумові ігри. Тренінг асертивності. Тренінг комунікативності. Тренінг переговорів. Відеотренінг. Тренінг підготовки персоналу. Тренінг продажів. Тренінг особистісного зростання.

Тема 14. Закріплення змін, досягнутих у тренінгу.

Способи закріплення змін залежно від виду тренінгу. Цикл самонавчання. Асиміляція тренінгового досвіду.

Тема 15. Уявлення про оцінку ефективності та ефекти СПТ.

Проблема оцінки ефективності СПТ. Ефекти СПТ: моніторинг успішності, система експрес-аналізу. Основні детермінанти успішності тренінгу. Величина групи. Активність учасників. Приріст знань і вдосконалення умінь як ефекти СПТ.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Орієнтуватися у сучасних формах групового соціально-психологічного тренінгу.
РН2	Самостійно орієнтуватися у постановці і вирішенні проблем, пов'язаних з організацією тренінгової роботи.
РН3	Практично застосовувати методи групової тренінгової роботи.
РН4	Розробити сценарій тренінгового заняття. Грамотно ставити і вирішувати завдання при організації і проведенні тренінгу.
РН5	Здійснювати рефлексивний аналіз власної діяльності у ролі ведучого тренінгової групи.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ПРН 2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
ПРН 10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
ПРН 9	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
ПРН 12	Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
ПРН 15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л) і практичні заняття (ПЗ).

Тема 1.

Л 1. Історичні передумови виникнення СПТ.

Історія виникнення групового соціально-психологічного навчання і його переваги перед індивідуальним навчанням. Співвідношення понять «групове соціально-психологічне навчання» і «групова психотерапія». Різновиди тренінгових груп. «Групи зустрічей», «Т-групи», «групи соціально - психологічного тренінгу поведінки». Їх цілі, основні положення, принципи організації, загальні ознаки.

Комунікативна компетентність і її компоненти.

ПЗ 1. Історичні передумови виникнення СПТ.

Історія виникнення групового соціально-психологічного навчання і його переваги перед індивідуальним навчанням. Співвідношення понять «групове соціально-психологічне навчання» і «групова психотерапія». Різновиди тренінгових груп. «Групи зустрічей», «Т-групи», «групи соціально - психологічного тренінгу поведінки». Їх цілі, основні положення, принципи організації, загальні ознаки. Комунікативна компетентність і її компоненти.

Тема 2.

Л 2. Сфера впливу в соціально-психологічному тренінгу.

Умови зміни особистості учасника в процесі соціально - психологічного тренінгу. Чинники групового тренінгу: отримання і надання підтримки, саморозкриття, зворотний зв'язок. Саморозкриття: зміст, параметри і функції. Міжособистісний зворотний зв'язок і його різновиди. Конструктивний і деструктивний зворотний зв'язок. Модель співвідношення саморозкриття і зворотного зв'язку. Механізм (процеси інтеграції і дезінтеграції) зміни особистості в груповому тренінгу.

ПЗ 2. Сфера впливу в соціально-психологічному тренінгу.

Умови зміни особистості учасника в процесі соціально - психологічного тренінгу. Чинники групового тренінгу: отримання і надання підтримки, саморозкриття, зворотний зв'язок. Саморозкриття: зміст, параметри і функції. Міжособистісний зворотний зв'язок і його різновиди. Конструктивний і деструктивний зворотний зв'язок. Модель співвідношення саморозкриття і зворотного зв'язку. Механізм (процеси інтеграції і дезінтеграції) зміни особистості в груповому тренінгу.

Тема 3.

Л 3. Типології груп соціально-психологічного тренінгу.

Тренінг психоаналітичної орієнтації. Тренінг біхевіористичної орієнтації. Тренінг когнітивістичної орієнтації. Тренінг гуманістичної орієнтації.

ПЗ 3. Типології груп соціально-психологічного тренінгу.

Тренінг психоаналітичної орієнтації. Тренінг біхевіористичної орієнтації. Тренінг когнітивістичної орієнтації. Тренінг гуманістичної орієнтації.

Тема 4.

Л 4. Основні методи соціально-психологічного тренінгу.

Метод дискусії. Біографічні, тематичні, інтерактивні дискусії: зміст, сфера застосування і відмітні ознаки. Ігровий метод. Відмітні особливості ігрової діяльності. Операційні і міжособистісна ігри. Різновиди ігрового методу. Ситуаційні ігри. Психодрама, її ключові поняття (спонтанність, ситуація, катарсис, інсайт) і елементи (сцена, протагоніст, ведучий, допоміжне «Я», публіка). Трансакційний аналіз, види трансакцій. Методи, засновані на невербальній активності: проектний малюнок, психогімнастика, методи тілесної і танцювальної терапії.

ПЗ 4. Основні методи соціально-психологічного тренінгу.

Метод дискусії. Біографічні, тематичні, інтерактивні дискусії: зміст, сфера застосування і відмітні ознаки. Ігровий метод. Відмітні особливості ігрової діяльності. Операційні і міжособистісна ігри. Різновиди ігрового методу.

Ситуаційні ігри. Психодрама, її ключові поняття (спонтанність, ситуація, катарсис, інсайт) і елементи (сцена, протагоніст, ведучий, допоміжне «Я», публіка). Трансакційний аналіз, види трансакцій. Методи, засновані на невербальній активності: проектний малюнок, психогімнастика, методи тілесної і танцювальної терапії.

Тема 5.

Л 5. Техніки, які вживаються в СПТ.

Психокорекційна техніка. Техніка активного слухання. Техніка емпатичного приєднання до учасника СПТ. Техніка вербального і невербального спілкування психолога з групою в СПТ. Методи психодіагностики учасників СПТ.

ПЗ 5. Техніки, які вживаються в СПТ.

Психокорекційна техніка. Техніка активного слухання. Техніка емпатичного приєднання до учасника СПТ. Техніка вербального і невербального спілкування психолога з групою в СПТ. Методи психодіагностики учасників СПТ.

Тема 6.

Л 6. Загальна характеристика групи тренінгу: структура і класифікація.

Склад тренінгових груп: якісний і кількісний аспекти. Вимоги до учасників: важливість процедури відбору. Гетерогенність і гомогенність групи тренінгу. Ролеві позиції в групі тренінгу. Соціальна і ігрова роль. Розширення ролевого репертуару як одне із завдань СПТ. Функція рішення задачі і функція надання підтримки. Групові норми в СПТ. Основні цілі введення правил роботи в тренінгу. Правила праці в гурті тренінгу. Варіанти санкцій за недотримання групових норм. Класифікація тренінгових груп. Критерії класифікації груп тренінгу. Взаємозв'язок між цілями групової роботи і видами тренінгових груп.

ПЗ 6. Загальна характеристика групи тренінгу: структура і класифікація.

Склад тренінгових груп: якісний і кількісний аспекти. Вимоги до учасників: важливість процедури відбору. Гетерогенність і гомогенність групи тренінгу. Ролеві позиції в групі тренінгу. Соціальна і ігрова роль. Розширення ролевого репертуару як одне із завдань СПТ. Функція рішення задачі і функція надання підтримки. Групові норми в СПТ. Основні цілі введення правил роботи в тренінгу. Правила праці в гурті тренінгу. Варіанти санкцій за недотримання групових норм. Класифікація тренінгових груп. Критерії класифікації груп тренінгу. Взаємозв'язок між цілями групової роботи і видами тренінгових груп.

Тема 7.

Л 7. Динамічні процеси у групах СПТ.

Групова згуртованість і її роль в процесі тренінгової роботи. Основні чинники групової згуртованості в групі СПТ. Достоїнства і недоліки згуртованої групи в умовах тренінгу. Керівник (ведучий) тренінгової групи. Характеристика особистості групового тренера. Основні вимоги до ведучого групи СПТ. Можливі ролі того, хто веде тренінгову групу. Функції керівника. Найбільш поширені помилки ведучого групи СПТ. Підготовка тренерів.

ПЗ 7. Динамічні процеси у групах СПТ.

Групова згуртованість і її роль в процесі тренінгової роботи. Основні чинники групової згуртованості в групі СПТ. Достоїнства і недоліки згуртованої групи в умовах тренінгу. Керівник (ведучий) тренінгової групи. Характеристика

особистості групового тренера. Основні вимоги до ведучого групи СПТ. Можливі ролі того, хто веде тренінгову групу. Функції керівника. Найбільш поширені помилки ведучого групи СПТ. Підготовка тренерів.

Тема 8.

Л 8. Групова динаміка і її роль у процесі тренінгової роботи.

Основні стадії розвитку тренінгової групи. Початкова стадія — псевдозгуртованість. Основні характеристики стадії псевдозгуртованості. Основні завдання тренера на початковій стадії. Перехідна стадія — конфлікт (чи криза). Особливості стадії конфлікту. Створення атмосфери довіри. Техніка роботи з «важкими» учасниками. Робоча стадія. Основні характеристики робочої стадії в розвитку тренінгової групи і завдання ведучого на цьому етапі. Стадія завершення — сепарації. Особливості стадії сепарації. Техніка роботи на стадії завершення тренінгу.

ПЗ 8. Групова динаміка і її роль у процесі тренінгової роботи.

Основні стадії розвитку тренінгової групи. Початкова стадія — псевдозгуртованість. Основні характеристики стадії псевдозгуртованості. Основні завдання тренера на початковій стадії. Перехідна стадія — конфлікт (чи криза). Особливості стадії конфлікту. Створення атмосфери довіри. Техніка роботи з «важкими» учасниками. Робоча стадія. Основні характеристики робочої стадії в розвитку тренінгової групи і завдання ведучого на цьому етапі. Стадія завершення — сепарації. Особливості стадії сепарації. Техніка роботи на стадії завершення тренінгу.

Тема 9.

Л 9. Тренер – ведучий тренінгової групи.

Завдання та функції тренера. Ролі ведучого групи. Види діяльності ведучого групи. Професійні вимоги до тренера. Робота тренерів у парі (ко-тренери). Професійна підготовка тренера.

ПЗ 9. Тренер – ведучий тренінгової групи.

Завдання та функції тренера. Ролі ведучого групи. Види діяльності ведучого групи. Професійні вимоги до тренера. Робота тренерів у парі (ко-тренери). Професійна підготовка тренера.

Тема 10.

Л 10. Постановка цілей і формулювання завдань тренінгу.

Ввідна частина тренінгу, її структура, завдання і психотехніки. Самопрезентація тренера, введення правил тренінгової групи. Визначення потреб тренінгової групи. Поняття модуля і номера програми тренінгу. Етапи проведення номера. Зворотний зв'язок. Деролінг, шерінг і де-брифінг.

ПЗ 10. Постановка цілей і формулювання завдань тренінгу.

Ввідна частина тренінгу, її структура, завдання і психотехніки. Самопрезентація тренера, введення правил тренінгової групи. Визначення потреб тренінгової групи. Поняття модуля і номера програми тренінгу. Етапи проведення номера. Зворотний зв'язок. Деролінг, шерінг і де-брифінг.

Тема 11.

Л 11. Проблематизація у тренінгу.

Поняття проблематизованості групи СПТ. Психотехніки, вживані для проблематизації групи. Оптимальна міра проблематизованості групи.

ПЗ 11. Проблематизація у тренінгу.

Поняття проблематизованості групи СПТ. Психотехніки, вживані для проблематизації групи. Оптимальна міра проблематизованості групи.

Тема 12.

Л 12. Експлікація у тренінгу.

Поняття експлікації в тренінгу і психотехнічні засоби для її реалізації. Однозначність змісту, що експліцірується для учасників групи. Психотехніки, вживані для формування зворотного зв'язку.

ПЗ 12. Експлікація у тренінгу.

Поняття експлікації в тренінгу і психотехнічні засоби для її реалізації. Однозначність змісту, що експліцірується для учасників групи. Психотехніки, вживані для формування зворотного зв'язку.

Тема 13.

Л 13-14. Види СПТ.

Поняття про «Мозковий штурм» Корпоративні тренінги. Поняття про коучінг. Ділові і організаційно - розумові ігри. Тренінг асертивності. Тренінг комунікативності. Тренінг переговорів. Відеотренінг. Тренінг підготовки персоналу. Тренінг продажів. Тренінг особистісного зростання.

ПЗ 13-14. Види СПТ.

Поняття про «Мозковий штурм» Корпоративні тренінги. Поняття про коучінг. Ділові і організаційно - розумові ігри. Тренінг асертивності. Тренінг комунікативності. Тренінг переговорів. Відеотренінг. Тренінг підготовки персоналу. Тренінг продажів. Тренінг особистісного зростання.

Тема 14.

Л 15. Закріплення змін, досягнутих у тренінгу.

Способи закріплення змін залежно від виду тренінгу. Цикл самонавчання. Асиміляція тренінгового досвіду.

ПЗ 15. Закріплення змін, досягнутих у тренінгу.

Способи закріплення змін залежно від виду тренінгу. Цикл самонавчання. Асиміляція тренінгового досвіду.

Тема 15.

Л 16. Уявлення про оцінку ефективності та ефекти СПТ.

Проблема оцінки ефективності СПТ. Ефекти СПТ: моніторинг успішності, система експрес-аналізу. Основні детермінанти успішності тренінгу. Величина групи. Активність учасників. Приріст знань і вдосконалення умінь як ефекти СПТ.

ПЗ 16. Уявлення про оцінку ефективності та ефекти СПТ.

Проблема оцінки ефективності СПТ. Ефекти СПТ: моніторинг успішності, система експрес-аналізу. Основні детермінанти успішності тренінгу. Величина групи. Активність учасників. Приріст знань і вдосконалення умінь як ефекти СПТ.

7.2 Види навчальної діяльності

НД 1. Підготовка до лекцій з використанням опорного плану та заборонених літературних джерел.

НД 2. Підготовка і виступ на практичних заняттях.

НД 3. Набуття досвіду участі у тренінговій групі на практичних заняттях.

НД 4. Індивідуальні завдання (розробка тренінгової програми) із використанням теоретичного матеріалу, представленого протягом всього лекційного курсу

НД 5. Відпрацювання навичок організації, проведення та аналізу психологічного тренінгу на практичних заняттях.

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1. інтерактивні лекції;

МН2. практичні демонстрації.

МН3. проблемно-пошуковий метод.

МН4. тренінги в активному режимі

МН5. кейс-стаді / аналіз ситуації.

Лекції, практичні заняття у формі демонстрацій, самостійна робота знайомлять студентів з сучасними формами групового соціально-психологічного тренінгу (РН 1), а також навчають самостійно орієнтуватися у постановці і вирішенні проблем, пов'язаних з організацією тренінгової роботи (РН 2). Застосування проблемно-пошукового методу використовується для розробки сценаріїв тренінгового заняття, студенти вчаться грамотно ставити і вирішувати завдання при організації і проведенні тренінгу (РН 4). Проведення студентами тренінгів в активному режимі дозволяє набути навичок практично застосовувати методи групової тренінгової роботи (РН 3). Кейс-стаді / аналіз ситуації використовується для здійснення рефлексивного аналізу власної діяльності у ролі ведучого тренінгової групи (РН 5).

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Оцінка	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
ВІДМІННО	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5, 0 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
ДОБРЕ	в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4, 0 (добре)	$74 \leq RD \leq 89$
ЗАДОВІЛЬНО	виконання задовольняє мінімальні критерії	3,0 (задовільно)	$60 \leq RD \leq 73$
НЕЗАДОВІЛЬНО	можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD \leq 59$

НЕЗАДОВІЛЬН О	необхідний курс з дисципліни	повторний навчальної	2 (незадовільно)	RD < 35
------------------	------------------------------	----------------------	------------------	---------

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

Контроль навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою: систематичність та активність роботи студента на практичних заняттях, тестування, виконання завдань самостійної роботи, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних завдань, виконання підсумкового індивідуально-дослідницького завдання, виконання індивідуальних практичних завдань в ході семестру (розроблення та виконання навчальних проєктів або презентацій).

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі письмових опитувань (тестувань) (М1), перевірки індивідуального творчого завдання (М2) та оцінки звітів за роботу студента на лекційних та практичних заняттях (М3), оцінки виконання індивідуальних практичних завдань (М4). Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, схожі між собою, будуть відхилені.

Оцінка студента формується таким чином:

1. Звіт за роботу на лекційних та практичних заняттях - 16 балів;
2. Аналіз виступів студентів за підготовленими доповідями на практичних заняттях - 24 бали;
3. Підготовка і презентація виконаного плану самостійної роботи - 10 балів;
4. Виконання пмк - 10 балів.
5. Іспит - 40 балів.

Форма підсумкового контролю – іспит.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання	1. Навчальний процес потребує використання мультимедіа (ЗН 1) та обладнаного приміщення для проведення психологічного тренінгу (ЗН 2).
10.2 Інформаційне та навчально- методичне забезпечення	<p style="text-align: center;">Основна література.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Абрамова Г. С. Введение в практическую психологию. – М., 1995. 2. Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. Психотехники: Учебное пособие. – 3-е изд. перераб. и доп. – М.: Издательство «Ось-89», 2005. – 256 с. 3. Евтихов О. Практика психологического тренинга. – СПб.: Издательство «Речь», 2004. 4. Жуков Ю.М. Коммуникативный тренинг. М.: Гардарики, 2003. 254 с. 5. Зайцева Т.В. Теория психологического тренинга. Психологический тренинг как инструментальное действие. – СПб.: Речь, М.: Смысл, 2002. – 80 с. 6. Игры – обучение, тренинг, досуг.../ Под ред. В.В. Петрусинского // В четырех книгах. – М.: Новая школа,

1994. – 368 с.

7. Ли Д. Практика группового тренинга. – СПб., 2001.
8. Марасанов Г.И. Социально-психологический тренинг. М.: Когито-Центр, 2001. 249 с.
9. Немиринский О. В. Терапевтическая роль групповой динамики // Московский терапевтический журнал. – 1993. - №3. – С. 5-25.
10. Практикум по социально-психологическому тренингу. 3-е изд., испр. и доп. / Под. ред Б.Д. Парыгина. СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000.
11. Прутченков А.С. Школа жизни: Методические разработки социально- психологических тренингов. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: МООДиМ «Новая цивилизация», Педагогическое общество России, 2000.
12. Роджерс К. О групповой психотерапии. – М., 1993.
13. Рудестам К. Групповая психотерапия. – СПб.: Питер Ком, 1999. 384с.: (Серия „Мастера психологии”).
14. Сидоренко Е.В. Мотивационный тренинг: Практ. рук. Е.В. Сидоренко. СПб.: Речь, 2000. 233 с. (Психологический тренинг).
15. Сидоренко Е.В. Терапия и тренинг по Альфреду Адлеру. СПб.: Речь, 2000. 346 с. (Психотерапия на практике).
16. Сидоренко Е.В. Тренинг влияния и противостояния влиянию: Авт. концепция: Методы психол. влияния. Алгоритм противостояния манипуляции. Психол. тренажер. СПб.: Речь, 2001. 255 с. (Психо-логический тренинг)
17. Фопель К. Технология ведения тренинга. Теория и практика. Пер. с нем.- М.: Генезис, 2003. – 272 с.

Допоміжна література:

1. Вачков И.В., Дерябо С.Д. Окна в мир тренинга. Методологические основы субъектного подхода к групповой работе. М.: Речь, 2004. 302 с.
2. Игра в тренинге. Возможности игрового взаимодействия / Под ред. Е.А. Левановой. СПб.: Питер, 2006. 208 с. (Сер. «Практикум»),
3. Игры: обучение, тренинг, досуг.../Под ред. В. В. Петрусинского. – В 4-х книгах. – М.: Новая школа, 1994. – 368 с.
4. Инструменты развития бизнеса: тренинг и консалтинг / Сост. Л. Кроль, Е. Пуртова. М.: Независимая фирма «Класс», 2001. 464 с. (Психология и бизнес).
5. Кипнис М. Тренинг коммуникации. М.: Ось-89, 2004. 128 с. (Действенный тренинг).
6. Ковальчук М. А., Петровская Л. А. Проблемы группового тренинга в зарубежной психологии //Вопросы психологии. – 1982. - №2. – С. 140-146.
7. Козлов Н. И. Лучшие психологические игры и упражнения. – Екатеринбург: Изд. АРД ЛТД, 1997. – 144 с.
8. Кори Дж., Кори М., Колланэн П., Рассел Дж.М. Техники групповой психотерапии / Пер. с англ. А. Смирнова. СПб.: Питер, 2001. 320 с. (Сер. «Практикум по психотерапии»).

9. Лойшен Ш. Психологический тренинг умений. Школа В. Сатир / Пер. с англ. Н.В. Кулигина. СПб.: Питер, 2001. 160 с. (Сер. «Практикум по психотерапии»).
10. Матеріали тренінгу „Компетентність тренера”. – Тернопіль. – 6-8 червня 2004р.
11. Немиринский О.В. Личностный рост в терапевтической группе. М.: Смысл, 1999. 112 с.
12. Оганесян Н.Т. Методы активного социально-психологического обучения: тренинги, дискуссии, игры. М.: Ось-89, 2002. 176 с.
13. Прихожан А.М. Психология неудачника: Тренинг уверенности в себе. М.: ТЦ Сфера, 2001. 192 с. (Сер. «Практическая психология»).
14. Психогимнастика в тренинге / Под. ред. Н.Ю. Хрящевой. СПб.: Речь, 256 с.
15. Рай Л. Развитие навыков тренинга. – СПб.: Питер, 2002. – 208 с.: ил. – (Серия «Эффективный тренинг»).
16. Смит М.Дж. Тренинг уверенности в себе / Пер. с англ. В. Путьты. СПб.: ООО «Речь», 2002. 244 с.
17. Суховершина К., Тихомирова Е., Скоромная Ю. Тренинг коммуникативной компетенции. М.: Академический проект; Трикта, 2006. 112 с. (Информ. технологии).
18. Уизерс Б. Управление конфликтом / Пер. с англ. З. Замчук. СПб.: Питер, 2004. 174 с. (Сер. «Эффективный тренинг»).
19. Федорчук В. М. Соціально-психологічний тренінг „Розвиток комунікативної компетентності викладача”: Навчально-методичний посібник. – Кам’янець-Подільський: Абетка, 2004. – 240 с.
20. Фопель К. Барьеры, блокады и кризисы в групповой работе: Сб. упражнений / Пер. с нем. М. Янкова. М.: Генезис, 2003. 160 с. (Все о психологической группе).
21. Фопель К. Психологические группы. Рабочие материалы для ведущего: Практическое пособие / Пер. с нем. Е. Патяева, 2-е изд., стер. М.: Генезис, 2000. 256 с.
22. Фопель К. Сплоченность и толерантность в группе. Психологические игры и упражнения / Пер. с нем. Л. Алексеевской, Л. Воскресенской, 2002. М.: Генезис, 2005. 336 с. (Все о психологической группе).
23. Хинш Р., Витманн С. Социальная компетенция. Харьков: Гуманит. центр, 2005. 192 с.
24. Цзен В., Пахомов Ю. Психотренинг: игры и упражнения. 2-е изд., доп. М.: Независимая фирма «Класс», 2001. 272 с. (Б-ка психологии и психотерапии. Вып. 67).
25. Я хочу бути тренером: настільна книга тренера-початківця /Автори-упорядники: Петрович В.С., Закусило О.Ю., – Луцьк, 2004.– с.
26. Яценко Т. с. Теорія і практика групової психокорекції. – К., 2004.

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабор. роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивід. завдання, годин (із обсягу СРС)
1	Тема 1. Історичні передумови виникнення СПТ.	8	2	2		4	
2	Тема 2. Сфера впливу в соціально-психологічному тренінгу.	8	2	2		4	
3	Тема 3. Психологічні особливості тренінгової групи. Типології груп.	9	2	2		5	
4	Тема 4. Основні методи соціально-психологічного тренінгу.	9	2	2		5	
5	Тема 5. Техніки, які вживаються в СПТ	9	2	2		5	
6	Тема 6. Загальна характеристика групи тренінгу : структура і класифікація.	9	2	2		5	
7	Тема 7. Динамічні процеси в групах СПТ.	9	2	2		5	
8	Тема 8. Групова динаміка і її роль в процесі тренінгової роботи.	9	2	2		5	
9	Тема 9. Тренер – ведучий тренінгової групи.	14	2	2		10	
	ПМК	4				4	
	Всього по модульному циклу	88	18	18		52	
10	Тема 10. Постановка цілей і формулювання завдань тренінгу.	8	2	2		4	
11	Тема 11. Проблематизація в тренінгу.	8	2	2		4	
12	Тема 12. Експлікація в тренінгу.	8	2	2		4	
13	Тема 13. Види СПТ.	14	4	4		6	
14	Тема 14. Закріплення змін, досягнутих в тренінгу.	8	2	2		4	
15	Тема 15. Уявлення про оцінку ефективності і ефекти СПТ.	8	2	2		4	
	ПМК	4				4	
	Іспит	4				4	
	Всього по модульному циклу	62	14	14		34	
	Всього з навчальної дисципліни:	150	32	32		86	

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Програмні компетентності / результати навчання	Результат навчання за дисципліною	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
ЗК 2, ЗК 4, ФК 1, ФК 3, ФК 4 / ПРН 2	РН1.	Л ПЗ	НД 1. НД 2. НД 3. НД 4.	МН1 МН2 МН3 МН4	ЗН 1 ЗН 2	М1 М3
ЗК 1, ФК 3, ФК 10 / ПРН 10	РН2.	Л ПЗ	НД 1. НД 2. НД 3. НД 4. НД 5.	МН1 МН2 МН3 МН4	ЗН 1 ЗН 2	М1 М2 М3 М4
ЗК 1, ЗК 8, ФК 8, ФК 10 / ПРН 9	РН3.	ПЗ	НД 2. НД 3. НД 4. НД 5.	МН2 МН3 МН4	ЗН 2	М2 М3 М4
ЗК 1, ЗК 6, ЗК 7, ФК 4, ФК 8, ФК 10 / ПРН 12	РН4.	Л ПЗ	НД 1. НД 2. НД 3. НД 4. НД 5.	МН1 МН2 МН3	ЗН 1 ЗН 2	М2 М3 М4
ЗК 5, ФК 11 / ПРН 15	РН5.	ПЗ	НД 2. НД 3. НД 4. НД 5.	МН2 МН3	ЗН 2	М2 М3 М4